

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

ПСИХОЛОГІЯ
(«ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ», «ВІКОВА, ПЕДАГОГІЧНА ТА
СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»)

підготовки бакалавр
галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність: 014 Середня освіта (Мова література (англійська мова))
освітньо-професійної програми: Середня освіта. Англійська мова

спеціальність: 014 Середня освіта (Історія)
освітньо-професійної програми: Середня освіта. Історія, правознавство

спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура)
освітньо-професійної програми: Середня освіта. Фізична культура

спеціальність: 014 Середня освіта (Природничі науки)
освітньо-професійної програми: Середня освіта. Природничі науки

Силабус освітнього компонента **Психологія («Основи психології», «Вікова, педагогічна та спеціальна психологія»)** для бакалаврів галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність: 014 Середня освіта (Мова література (англійська мова)), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Англійська мова; спеціальність: 014 Середня освіта (Історія), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Історія, правознавство; спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Фізична культура; спеціальність: 014 Середня освіта (Природничі науки), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Природничі науки

Розробник: Розмирська Юлія Анатоліївна, кандидат психологічних, доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.



Завідувач кафедри:

проф. Гошовський Я. О.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Психологія (Основи психології)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма		
Кількість годин 90 / кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка,	нормативна
ІНДЗ: немає	спеціальність: 014	Рік навчання: 1-й
	Середня освіта (Мова література (англійська мова)), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Англійська мова; спеціальність: 014	Семестр 1
	Середня освіта (Історія), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Історія, правознавство; спеціальність: 014	Лекції: 4
	Середня освіта (Фізична культура), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Фізична культура; спеціальність: 014	Практичні, семінарські: 6
	Середня освіта (Природничі науки), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Природничі науки	Лабораторні заняття: -
	Освітній ступінь: бакалавр	Консультацій: 10
		Самостійна робота: 70
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання: українська		

Психологія (Вікова, педагогічна та спеціальна психологія)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма		
Кількість годин 90 / кредитів – 3	Галузь знань: 01	нормативна
ІНДЗ: немає	Освіта/Педагогіка, спеціальність: 014	Рік навчання: 1-й
	Середня освіта (Мова література (англійська мова)), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Англійська мова; спеціальність: 014	Семестр 2
	Середня освіта (Історія), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Історія, правознавство; спеціальність: 014	Лекції: 4
	Середня освіта (Фізична культура), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Фізична культура; спеціальність: 014	Практичні, семінарські: 6
	Середня освіта (Природничі науки), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Природничі науки	Лабораторні заняття: -
	Освітній ступінь: бакалавр	Консультацій: 10
		Самостійна робота: 70
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання: українська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Розмирська Юлія Анатоліївна

Кандидат психологічних наук

Доцент кафедри педагогічної та вікової психології

+380963832031,

rozmyrska.yuliia@vnu.edu.ua,

Якщо здобувач освіти потребує консультацій, то час їх проведення узгоджується заздалегідь з викладачем.

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу

У освітньому компоненті Психологія («Основи психології», «Вікова, педагогічна та спеціальна психологія») представлено теоретико-методологічні, практичні та вікові засади функціонування психіки та поведінки людини в нормі та з особливостями розвитку, психологічну специфіку освітньої діяльності.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою курсу є формування у майбутніх педагогів сучасного уявлення про психічні процеси, психічні стани та індивідуально-типологічні особливості особистості та їх вікову динаміку; природу, причини та профілактику конфліктів; психологічну специфіку освітньої діяльності педагога.

Завданнями вивчення освітнього компонента Психологія («Основи психології», «Вікова, педагогічна та спеціальна психологія») є теоретична та практична підготовка здобувачів освіти з питань:

- предмету психології як закономірностей розвитку і виявлення психічних явищ у житті та їх механізмів;
- розвитку психіки;
- виникнення та історичного розвитку людської свідомості;
- становлення наукового розуміння психічних явищ;
- сутності особистості, її рушійних сил розвитку та ідейної спрямованості;
- психології пізнавальної діяльності особистості;
- емоційно-вольової сторони діяльності особистості;
- індивідуально-психологічних особливостей особистості;
- психології навчання і виховання;
- патопсихологічної характеристики психічних процесів та патопсихологічного розвитку як фактору девіантної поведінки.

3. Результати навчання (компетентності)

3.1. Для спеціальності: 014 Середня освіта (Мова література (англійська мова)), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Англійська мова

інтегральна компетентність (ІК):	
ІК	Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання і проблеми різного рівня складності у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук про освіту, зокрема філологічну, характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти для базової школи.
загальні компетенції (ЗК):	

ЗК 2.	Здатність вчитися й опановувати нові знання.
ЗК 5.	Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.
ЗК 6.	Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.
ЗК 7.	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 8.	Працювати автономно і в команді.
ЗК 9.	Здатність вести здоровий спосіб життя, популяризувати знання про важливість фізичного та психічного здоров'я індивіда.
фахові компетенції (ФК):	
ФК 3.	Здатність оперувати в педагогічній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями, системою інтелектуальних операцій під час аналізу освітнього процесу.
ФК 8.	Здатність організувати освітній процес (зокрема і дистанційний та інклюзивний) в закладах загальної середньої освіти для базової школи з урахуванням вимог відповідних нормативно-правових актів, фізіологічних, вікових, індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнів, забезпечувати охорону їхнього здоров'я, пропагувати здоровий стиль життя, послуговуючись новітніми педагогічними й інформаційно-комунікаційними технологіями.
ФК 11.	Здатність проводити моніторинг особливостей поведінки здобувачів освіти, їхніх досягнень у навчанні, аналізувати індивідуальні особливості поведінки учнів, сприйняття і засвоєння ними інформації з метою корекції й оптимізації освітнього процесу.
ФК 14.	Здатність здійснювати критичний аналіз, діагностику й корекцію власної педагогічної діяльності.
ФК 15.	Здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів доброчесності, компетентності, законності.
програмовані результати навчання (ПРН):	
ПРН 1.	Осмилює соціальну значущість професії педагога, пропагує здоровий спосіб життя.
ПРН 3.	Виявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати автономно й у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.
ПРН 4.	Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.
ПРН 7.	Знає методiku реалізації освітнього процесу, закономірності

	розвитку, вікові особливості здобувачів освіти, їхню психологію, специфіку функціонування в соціумі, стосунків у сім'ї, гігієнічні вимоги, спрямовані на охорону і зміцнення здоров'я, джерела стимулювання розумової, емоційної, фізичної активності.
ПРН 14.	Організовує освітній процес (зокрема і дистанційний та інклюзивний), що ґрунтується на засадах особистісно-орієнтованого й компетентісного підходів відповідно до вікових та індивідуально-психологічних особливостей учнів, з використанням сучасних педагогічних й інформаційно-комунікаційних технологій.
ПРН 16.	Здійснює самоаналіз ефективності педагогічної діяльності, досліджує актуальні проблеми навчання, шукає шляхи до впровадження інновацій, послуговується міжнародними та національними стандартами і результативними практиками.
ПРН 18.	Знає і реалізує на практиці засади проектування, контролю, діагностування й моніторингу досягнень здобувачів освіти.
ПРН 19.	Дотримується у своїй професійній діяльності чинних нормативно-правових актів у галузі освіти.

3.2. Для спеціальності: 014 Середня освіта (Історія), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Історія, правознавство

загальні компетенції (ЗК):	
ЗК 1.	Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 2.	Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.
ЗК 3.	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності.
ЗК 4.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
ЗК 5.	Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей для досягнення спільної мети.

фахові компетенції (ФК):	
ФК 4.	Здатність враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів, використовувати здоров'язбережувальні технології в закладах загальної середньої освіти.
ФК 11.	Здатність працювати з історичними, правничими текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв, презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
ФК 12.	Здатність розуміти й оцінювати правові явища та процеси, аналізувати різноманітні життєві ситуації відповідно до дій правових норм; спонукати учнів ставити запитання та шукати відповіді щодо ролі держави й права в житті людини і суспільства.
ФК 13.	Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища, володіти методиками інклюзивного навчання.
ФК 14.	Здатність здійснювати моніторинг навчання учнів на засадах комплексного підходу, прогнозувати результати освітнього процесу.
ФК 15.	Здатність застосовувати новітні методи пізнання в освітньому процесі, добирати і використовувати сучасні та ефективні методики навчання, виховання і розвитку учнів.
програмовані результати навчання (ПРН):	
ПРН 8.	Володіти сучасними методиками і технологіями моделювання змісту навчання учнів/учениць всесвітньої історії, історії України, основ правознавства, (інтегрованих курсів), вміти прогнозувати результати освітнього процесу.
ПРН 9.	Вміти налагодити роботу учнів/учениць з орієнтацією. На формування ключових і предметних компетентностей з історії, (інтегрованих курсів), основ правознавства, формувати готовність до їхнього застосування у позанавчальній діяльності.
ПРН 10.	Вміння навчити учнів/учениць здійснювати само оцінювання і взаємооцінювання, формувати, аргументувати, доводити власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти і здогади, розвивати критичне мислення.
ПРН 11.	Вміти забезпечити умови для формування в учнів/учениць елементів правової культури, правових орієнтирів і правомірної поведінки школярів/школярок.
ПРН 13.	Вміти організовувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил.

ПРН 14.	Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії, правознавства, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.
ПРН 15.	Вміти визначати цілі власного професійного розвитку, з урахуванням цілей і напрямів розвитку освітньої політики, акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії, правознавства, методики навчання історії та правознавства в закладах загальної середньої освіти базової школи.

3.3. Для спеціальності: 014 Середня освіта (Фізична культура), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Фізична культура

загальні компетенції (ЗК):	
ЗК 3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 7.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 8.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 10.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 12.	Здатність працювати в команді та автономно.
фахові компетенції (ФК):	
ФК 1.	Здатність формувати в учнів загальні та предметні компетентності відповідно до вимог стандарту середньої освіти.
ФК 4.	Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.
ФК 5.	Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.
ФК 6.	Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичної культури, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у закладах загальної середньої освіти та позашкільної освіти.
ФК 7.	Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності й корекції освітнього процесу з фізичного виховання.
ФК 8.	Здатність до опанування, аналізу та використання психолого-

	педагогічних, медико-біологічних, інформаційних технологій для формування рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей та забезпечення здорового способу життя.
ФК 9.	Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду для розроблення методик і технологій формування в учнів теоретичних знань, рухових умінь і навичок, розвиток фізичних (рухових) якостей для їх гармонійного розвитку на основі розуміння й застосування засад фізіології, морфології, біомеханіки, психології.
програмовані результати навчання (ПРН):	
ПРН 3.	Знати закономірності розвитку особистості, вікові особливості та психологію школярів, у тому числі з особливими освітніми потребами; знати та розуміти особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовувати диференційований підхід у навчанні фізичної культури, організовувати освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.
ПРН 4.	Знати та вміти застосовувати на практиці основні положення анатомії, фізіології, біомеханіки, психології, гігієни для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок школярів.
ПРН 8.	Володіти формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; уміти відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

3.4. Для спеціальності: 014 Середня освіта (Природничі науки), освітньо-професійної програми: Середня освіта. Природничі науки

загальні компетенції (ЗК):	
ЗК 3.	Здатність вступати в толерантну комунікацію, бути зрозумілим, спілкуватися без обмежень (учні, вчителі, батьки)
ЗК 4.	Знання та розуміння предметної професійної діяльності та здатність до професійного самовдосконалення та навчання протягом життя.
ЗК 5.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 6.	Здатність адаптуватися до умов сьогодення та забезпечити безпечне освітнє середовище різного соціального-економічного контексту.
ЗК 7.	Здатність до пошуку, обробки та критичного аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 8	Здатність працювати автономно та в команді, оцінювати, забезпечувати якість виконаних робіт та приймати

	обґрунтовані рішення.
ЗК 9.	Визнання морально-етичних аспектів професійної діяльності і необхідності академічної доброчесності.
ЗК 10.	Здатність до використання сучасних інформаційних технологій у професійній діяльності.
фахові компетенції (ФК):	
ФК 5.	Здатність організувати позаурочну та позакласну діяльність учнів з природничих дисциплін із урахуванням вимог програми ЗНЗ.
ФК 8.	Здатність використовувати набуті методичні знання, вміння і навички для організації і проведення педагогічної діяльності.
ФК 9.	Здатність застосовувати набуті знання з предметної галузі, сучасних освітніх методик і технологій для формування в учнів ключових і предметних компетентностей відповідно до особливостей шкільного інтегрованого курсу «Природничі науки».
ФК 10.	Здатність вивчати психологічні особливості засвоєння школярами навчальної інформації з метою встановлення ефективності, аналізу та корекції навчально-виховного процесу.
ФК 12.	Здатність впроваджувати екологічний та красзнавчий принцип при викладанні природничих наук та у позакласній роботі.
програмовані результати навчання (ПРН):	
ПРН 1.	Володіння знаннями з історії та культури України та інших соціально-гуманітарних наук, що сприяють формуванню національної гідності й патріотизму.
ПРН 4.	Володіння уміннями організації співпраці учнів і вихованців та ефективної роботи автономно та в команді із можливостями ефективного використання іноземної мови, спеціальної термінології, пошуку інформації.
ПРН 5.	Володіння знаннями щодо закономірності розвитку особистості, вікових особливостей школярів, особливості психології та особливих потреб учнів.
ПРН 9.	Уміння застосовувати методи діагностування досягнень учнів, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.
ПРН 10.	Володіння, з дотриманням етичних норм, уміннями

	формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками.
ПРН 11.	Володіння навичками аналізувати програми та підручники з дисциплін природничого циклу ЗНЗ із позиції реалізації дидактичних принципів навчання, структурувати навчальний матеріал для ефективної організації навчального процесу.
ПРН 12.	Володіння практичними методами при вивченні природничих наук, уміннями планувати навчальну діяльність, розробляти та ставити експерименти, збирати матеріал, аналізувати та перевіряти гіпотези.
ПРН 14.	Володіння уміннями та навичками до професійного самовдосконалення та навчання протягом життя.
ПРН 17.	Дотримання норм академічної доброчесності в процесі навчання та провадження науково-педагогічної діяльності.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	У тому числі					
		Лекц.	Практ.	Лаб.	Конс.	Сам. роб.	Форма контролю
Тема 1. «Вступ до психології. Психічні явища особистості та емоційно-вольові процеси»	26	1	2	-	3	20	6 ДС/РЗ
Тема 2. «Формування особистості, соціалізація особистості»	26	1	2	-	3	20	3 ДБ/РЗ
Тема 3. «Типові особливості особистості. Темперамент. Характер»	24	1	1	-	2	20	4 Т/РЗ
Тема 4. «Спілкування і діяльність. Основи конфліктології»	14	1	1	-	2	10	7 ДС/Р 30 МКР
Разом за змістовим модулем 1 «Психологія (Основи психології)»	90	4	6	-	10	70	50
Тема 5. «Основи вікової психології. Періодизація психічного розвитку людини»	26	1	2	-	3	20	6 ДС/РЗ

Тема 6. «Особливості психологічного обстеження осіб різного віку»	26	1	2	-	3	20	3 ДБ/РЗ
Тема 7. «Психологічні основи формування здорового способу життя особистості»	24	1	1	-	2	20	4 Т/РЗ
Тема 8. «Патопсихологічна характеристика психічних процесів»	14	1	1	-	2	10	7 ДС/Р 30 МКР
Разом за змістовим модулем 2 «Психологія (Вікова, педагогічна та спеціальна)»	90	4	6	-	10	70	50
Екзамен							100
Разом усього	180	8	12	-	20	140	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

V. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Усі заняття здобувач освіти відвідує згідного розкладу навчального процесу. У випадку, коли здобувач освіти має дозвіл на вільне відвідування, лекційний матеріал може опрацьовувати самостійно. Коли ж здобувач освіти з певних об’єктивних причин не зміг бути присутнім на практичних заняттях та лабораторних роботах, він може їх відпрацювати під час індивідуальних занять.

Політика щодо академічної доброчесності: усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із текстовими запозиченнями не більше 25%.

Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- дотримання принципів та положень Етичного кодексу психолога (<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%B%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>)

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з Університету.

VI. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Загальна оцінка за освітній компонент «Основи психології» складається з балів, які отримує студент за навчальну діяльність – підготовку та виступи на практичних заняттях (40 балів). Дві модульні контрольні роботи оцінюються максимальною кількістю балів - 60.

Якщо здобувач освіти хоче покращити результат, або отримав недостатньо балів, то він може скласти екзамен, який оцінюється від 0 до 60 балів. На екзамені враховуються бали за поточне оцінювання і здачу екзамену, результати МКР не враховуються.

VII. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VIII. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН

1. Поняття про психологію як науку. Галузі психологічної науки.
2. Методи науково-психологічного дослідження.

3. Методи психології та організація психологічного дослідження.
4. Місце психології в системі наук.
5. Структура і завдання сучасної психології.
6. Поняття про психіку.
7. Мозок і психіка.
8. Психіка і свідомість.
9. Поняття про відчуття. Характеристика окремих видів відчуттів.
10. Поняття про сприймання. Види сприймань. Сприймання простору, часу і руху.
11. Загальне поняття про пам'ять. Види пам'яті. Основні процеси пам'яті.
12. Поняття про мислення. Характеристика мислення як вищої форми пізнавальної діяльності.
13. Поняття про уяву. Характеристика основних видів уяви.
14. Поняття про діяльність. Види діяльності та їх характеристика.
15. Психологічна характеристика основних видів людської діяльності.
16. Поняття про волю. Вольові якості особистості.
17. Поняття про емоції та почуття. Форми переживання почуттів: афекти, стреси, настрої, фрустрація.
18. Поняття про темперамент. Характеристика основних типів темпераменту.
19. Темперамент і проблеми виховання.
20. Загальне поняття про характер. Формування характеру в різні вікові періоди.
21. Поняття про здібності. Види здібностей та їх розвиток.
22. Поняття особистості в психології. Структура особистості.
23. Розвиток самосвідомості в онтогенезі.
24. Періодизація психічного розвитку.
25. Поняття спілкування та комунікації.
26. Засоби та види спілкування.
27. Поняття про конфлікт. Види конфліктів.
28. Місце вікової психології в системі психологічної науки.
29. Спеціальна психологія та її галузі.
30. Співвідношення між віковою психологією та іншими галузями психології.
31. Поняття про вік людини; різновиди віку.
32. Періодизація психічного розвитку людини.
33. Методи вікової психології.
34. Педагогічна психологія та її галузі.
35. Методи педагогічної психології.
36. Педагогічна діяльність: характеристика та зміст.
37. Особливості проведення спостереження, експерименту, опитування та тестування з особами різного віку.
38. Основні умови психічного розвитку людини.

39. Сучасна періодизація психічного розвитку людини.
40. Етапи розвитку дитини у пренатальному стані.
40. Центральне психологічне новоутворення періоду новонародженого.
41. Криза народження та її характеристика.
42. Криза першого року життя: симптоми, шляхи подолання.
43. Центральні психологічні новоутворення немовлячого періоду.
44. Особливості пізнавальної сфери у ранньому дитинстві: сприймання, пам'ять, увага.
45. Мовленнєвий розвиток у ранньому дитинстві. Егоцентричне мовлення.
46. Білінгвізм.
47. Страхі та тривоги у ранньому дитинстві; їхні причини та різновиди.
48. Становлення Я-концепції у ранньому дитинстві.
49. Криза третього року життя: симптоми, шляхи подолання.
50. Страхі та тривоги у пізньому дитинстві.
51. Взаємини з батьками і ровесниками у пізньому дитинстві.
52. Криза сьомого року життя: симптоми, шляхи подолання.
53. Центральні психологічні новоутворення пізнього дитинства.
54. Загальні тенденції формування особистості підлітків.
55. Криза підліткового періоду: симптоми, шляхи подолання.
56. Становлення Я-концепції в юнацькому віці.
57. Криза юнацького віку: симптоми, шляхи подолання.
58. Центральне психологічне новоутворення юнацького віку.
59. Кризи віку дорослості.
60. Загальна характеристика педагогічної діяльності.
61. Здібності в структурі суб'єкта педагогічної діяльності.
62. Структура педагогічних здібностей.
63. Характеристика основних функцій та педагогічних умінь.
64. Стилi педагогічної діяльності.
65. Розлади відчуття.
66. Розлади сприймання.
67. Розлади уваги.
68. Порушення пам'яті.
69. Розлади мислення.
70. Розлади інтелекту.
71. Порушення мовлення.
72. Порушення емоційної сфери.
73. Порушення волі.
74. Поняття про девіантну поведінку. Типи девіантної поведінки.
75. Причини формування девіантної поведінки. Форми вияву девіантної поведінки.

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. Психологія людини з обмеженими можливостями: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 264 с.
2. Гошовська Д. Т. Психологія та методика педагогічно-корекційного тренінгу [навч.-метод. посіб.]. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 220 с.
3. Дегтяренко Т. М., Вавіна Л. С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: [Навчальний посібник]. Суми: ВТД "Універсальна книга", 2008. 302 с.
4. Костючик Н. С., Коць М. О. Теоретико-методичні засади навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами : навчально-методичний збірник. Луцьк : ПП. Іванюк В. П., 2015. 372 с.
5. Коць М. О. Психологія: методичні рекомендації до практичних занять. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2013. 29 с.
6. Коць М. О., Ятчук Т. М. Психолого-педагогічні засади корекції порушень особистісної сфери у підлітків з особливими освітніми. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : збірник наукових праць*. Острог : Вид-во НаУОА, 2019. № 8. С. 42–46.
7. Ляшенко Т. Д., Бастун Н. А. Діти з затримкою психічного розвитку та їх навчання : навчальний посібник для педагогів і шкільних психологів. Київ : ІЗМН, 1997. 128 с.
8. Максименко С. Д. Загальна психологія: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.
9. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. Київ: Академвидав, 2008. 346 с.
10. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 2-е вид. Київ: Академвидав, 2009. 360 с.
11. Вікова та педагогічна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ: Просвіта, 2001. 416 с.
12. Кононець М. О. Психологія конфлікту: комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів всіх спеціальностей. Київ: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. 48 с.
13. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія. Київ : Каравела, 2009. 224с.
14. Лозова В. І., Г. В. Троцько. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посіб. Харків : «ОВС», 2002. 400 с.
15. Матвійчук Т. Ф. Конфліктологія: навчально-методичний посібник. Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018. 76 с.
16. Подоляк Л. Г., Главник О. П. Основи педагогічної психології. Київ: Главник, 2006. 112 с.

17. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія. Суми : ВТД «Університетська книга», 2010. 352 с.
18. Савчин М. Здоров'я людини і духовний особистісний і тілесний виміри: монографія. Дрогобич :ПП «НОСВІТ», 2019. 232с.
19. Савчин М. В. Педагогічна психологія . Київ : Академвидав, 2007.424 с.
20. Степанов О. М. Педагогічна психологія. Київ : Академвидав, 2011.413 с.

Інтернет-ресурси

1. Motzkau, J. F., & Lee, N. M. (2022). Cultures of Listening: Psychology, Resonance, Justice. *Review of General Psychology*, 10892680221077999.
URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/10892680221077999>
2. Ibrohimjon, M. (2022). PSYCHOLOGICAL CRISES IN PERSONALITY PSYCHOLOGY AND WAYS TO OVERCOME THEM. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(4), 743-746.
URL: <https://giirj.com/index.php/giirj/article/download/2275/2183>
3. Koye, K. (2019). General psychology.
URL: <http://diglib.globalcollege.edu.et:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1015/General%20Pyschology.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
4. Gable, S. L., & Haidt, J. (2005). What (and why) is positive psychology?. *Review of general psychology*, 9(2), 103-110.
URL: https://scholar.google.com.ua/scholar?output=instlink&q=info:Kz4RNiCunMgJ:scholar.google.com/&hl=uk&as_sdt=0,5&scillfp=1875116219653332412&oi=ll
5. McAdams, D. P. (2001). The psychology of life stories. *Review of general psychology*, 5(2), 100-122.
URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1037/1089-2680.5.2.100>